

คำปรารภในการพิมพ์ครั้งที่ ๒

หนังสือ*วิมุตติมรรค* ฉบับแปลนี้ได้รับการจัดพิมพ์เผยแพร่ครั้งแรกในงานฉลองสมณศักดิ์และฉลองชนมายุ ๘๔ ปีของพระเดชพระคุณพระธรรมวิสุทธิธาราจารย์ (มงคล วิโรจโน) เจ้าอาวาสวัดประยุรวงศาวาสวรวิหารเมื่อวันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๘ คณะผู้แปลประกอบด้วยคณาจารย์ของมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในพระบรมราชูปถัมภ์ ดังมีรายนามต่อไปนี้

๑. พระเมธีธรรมภากรณ์ (ประยูร ธมฺมจิตฺโต) ป.ธ.๙, พธ.บ., M.A., M.Phil., Ph.D.
๒. พระครูปลัดสุวัฒนพรหมคุณ (ณรงค์ จิตฺตโสภโณ) ป.ธ. ๘, พธ.บ., M.A., Ph.D.
๓. พระมหาสมชัย กุศลจิตฺโต ป.ธ. ๙, พธ.บ., M.A., Ph.D.
๔. พระมหาสมจินต์ สมฺมาปณฺโณ ป.ธ. ๙, พธ.ม., M.A., Ph.D.
๕. พระมหาวิเชียร ปญฺญาวชิโร ป.ธ. ๕, พธ.บ., M.Ed., Ph.D.
๖. พระมหาเต็ม ผลฺุโณ ป.ธ. ๖; M.A.
๗. ดร. บัว พลรัมย์ ป.ธ. ๔, พธ.บ., M.A., Ph.D.
๘. ดร. วีรชาติ นิมนงค์ ป.ธ. ๖, พธ.บ., M.A., Ph.D.
๙. ดร. สุทธิพงษ์ ศรีวิชัย ป.ธ. ๓, พธ.บ., M.Ed., Ph.D.
๑๐. ร.ท. บรรจบ บรรณรุจิ ป.ธ. ๙, พธ.บ., อม.
๑๑. อาจารย์วัชรระ งามจิตฺตเจริญฺญ ป.ธ. ๙, พธ.บ., M.A.

เหตุที่ข้าพเจ้าเลือกแปลคัมภีร์*วิมุตติมรรค*นี้เพราะเห็นว่าเป็นหนังสือที่ทรงคุณค่าควรแก่การเผยแพร่เป็นอย่างยิ่ง พระอุปัชฌาย์ได้รจนาไว้เป็นภาษาบาลี ต้นฉบับภาษาบาลีสูญหายไป ยิ่งเหลือแต่ต้นฉบับภาษาจีนที่พระติปิฎกสังฆปาละแห่งพูนานแปลถ่ายทอดไว้ในศตวรรษที่ ๖ แห่งคริสต์ศักราช ต่อมาใน พ.ศ. ๒๔๗๙ พระเอฮารา(N.R.M. Ehara) เจ้าอาวาสวัดนิคายนิจิเรนในญี่ปุ่นร่วมกับพระโสเมเถระ(V.E.P. Pulle)และพระเซมินทเถระ(G.S. Prelis)แปล*วิมุตติมรรค*จากภาษาจีนสู่ภาษาอังกฤษ และจัดพิมพ์เผยแพร่ในรูปเล่มหนังสือเป็นครั้งแรกเมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๔

ท่านที่อ่านหนังสือ*วิมุตติมรรค*นี้แล้วจะพบว่า มีสาระน่าสนใจไม่แพ้หนังสือสำคัญอย่างเช่น *มิลินทปัญหา* หรือ *วิสุทธิมรรค* แต่คนไทยไม่มีโอกาสได้อ่าน*วิมุตติมรรค* เพราะถึงแม้หนังสือนี้ จะได้รับการแปลถ่ายทอดเป็นภาษาอังกฤษ *วิมุตติมรรค*ภาคภาษาอังกฤษก็ไม่มีใครเป็นที่แพร่หลายนักทั้งนี้คงเป็นด้วยเหตุว่าฉบับแปลภาษาอังกฤษไม่ตีพิมพ์เพราะยังอยู่ในขั้นของการแปล

ยกร่างดั่งที่พระเชมินทเถระเรียกว่า‘แปลแบบคำต่อคำ(word for word)’เป็นส่วนมาก ผู้แปลคนสำคัญคือพระโสมเถระต้องการขัดเกลาสำนวนภาษาอังกฤษให้สละสลวยก่อนจัดพิมพ์เผยแพร่ แม้เวลาล่วงไปนานถึง ๒๖ ปี ก็ยังไม่มีการขัดเกลาสำนวนของฉบับร่างแต่อย่างใด และเมื่อท่านมรณภาพใน พ.ศ. ๒๕๐๔ ผู้ร่วมแปลอีกท่านหนึ่งคือพระเชมินทเถระได้รวบรวมข้อความภาษาบาลีจากพระไตรปิฎกและคัมภีร์บาลีอื่น ๆ มาทำเป็นเชิงอรรถของฉบับร่างและจัดพิมพ์วิมุตติมรรคออกเผยแพร่ ปรากฏว่า เชิงอรรถนี้มีส่วนช่วยให้ผู้อ่านที่คุ้นกับภาษาบาลีพอมิโอกาสเข้าใจความหมายของข้อความที่ไม่ชัดเจนบางตอนของฉบับภาษาอังกฤษ

ในการแปลสู่ภาคภาษาไทยฉบับพิมพ์ครั้งแรกนั้นข้าพเจ้าได้มอบต้นฉบับภาษาอังกฤษให้ผู้แปลแต่ละท่านไปแปลเป็นภาษาไทยกันท่านละบทสองบท โดยที่ข้าพเจ้าเองรับแปลสองบท เมื่อข้าพเจ้าได้รับต้นร่างฉบับแปลจากแต่ละท่านแล้วก็ทำหน้าที่บรรณาธิการตรวจสอบเนื้อหา กับต้นฉบับภาษาอังกฤษ เทียบเคียงกับวิสุทธิมรรคและคัมภีร์บาลีอื่น ๆ รวมทั้งปรับปรุงถ้อยคำสำนวนภาษาไทยให้กลมกลืนเป็นแบบเดียวกัน ข้าพเจ้าพบว่าต้นร่างฉบับแปลของแต่ละท่านใช้สำนวนและศัพท์ธรรมแตกต่างกัน การปรับสำนวนและศัพท์ธรรมให้เป็นแบบเดียวกัน ทั้งเล่มจึงเป็นภาระหนักที่ใช้เวลามากสำหรับข้าพเจ้า นอกจากนั้น คณะผู้แปลได้ทำเชิงอรรถระบุชื่อคัมภีร์บาลีฉบับอักษรไทยคู่กับฉบับอักษรโรมัน ในการอ้างอิงพระไตรปิฎกเราได้ใช้พระไตรปิฎกภาษาบาลีฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

หนังสือวิมุตติมรรคในการพิมพ์ครั้งที่ ๒ นี้เป็นฉบับแก้ไขเพิ่มเติม เพราะหลังจากพิมพ์เผยแพร่ครั้งที่ ๑ ไปแล้ว ข้าพเจ้าได้พบข้อบกพร่องที่ควรแก้ไขหลายประการ ประกอบกับมีข้อเสนอแนะอันเป็นประโยชน์จากท่านผู้รู้ที่กรุณาแจ้งให้ทราบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากพลตรี นายแพทย์ชาญ สุวรรณวิทย์ ผู้แปลหนังสือเรื่อง *The Heart of Buddhist Meditation (หัวใจกรรมฐาน)* ข้าพเจ้าจึงแก้ไขปรับปรุงสำนวนแปลของเนื้อหาบางตอนตามคำแนะนำเหล่านั้น พร้อมกับปรับปรุงหลักฐานอ้างอิงในเชิงอรรถและเพิ่มคำศัพท์ในตรรกชนี

ขออนุโมทนาขอบคุณทุกท่านที่กล่าวนามมาและขออนุโมทนาเป็นพิเศษแต่สำนักพิมพ์สยามบริษัทเคสิดไทย จำกัดที่ดำเนินการจัดพิมพ์หนังสือนี้ออกเผยแพร่สู่สาธารณชน

พระเมธีธรรมาภรณ์(ประยูร ธมฺมจิตฺโต)

ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดประยูรวงศาวาสวรวิหาร

รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย